

**Постатейні пропозиції та зауваження профспілок
до проекту Закону України «Про Державний бюджет України
на 2019 рік» (реєстр. № 9000 від 15.09.2018)**

1). Статтю 7 законопроекту викласти в редакції:

«Стаття 7. Установити у 2019 році прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі з 1 січня 2019 року – 4361 гривень, з 1 липня – 4503 гривень, з 1 грудня – 4645 гривень, а для основних соціальних і демографічних груп населення:

дітей віком до 6 років: з 1 січня 2018 року – 3242 гривні, з 1 липня – 3347 гривень, з 1 грудня – 3452 гривні;

дітей віком від 6 до 18 років: з 1 січня 2018 року – 3958 гривень, з 1 липня – 4087 гривень, з 1 грудня – 4215 гривень;

працевдатних осіб: з 1 січня 2018 року – 5167 гривень, з 1 липня – 5335 гривень, з 1 грудня – 5503 гривні;

осіб, які втратили працевдатність: з 1 січня 2018 року – 2840 гривень, з 1 липня – 2932 гривні, з 1 грудня – 3024 гривні.»

Обґрунтування: Запропоновані профспілками розміри прожиткового мінімуму розраховані у відповідності до законодавства та нормативно-правових актів, що регламентують принципи формування його величини.

Розмір прожиткового мінімуму для працевдатних осіб включає його фактичний розмір з урахуванням суми обов'язкових платежів, витрат на придбання або оренду житла, медичне обслуговування й освіти, відповідно до положень ратифікованої Конвенції МОП №117 про основні цілі та норми соціальної політики, та прогнозного індексу споживчих цін.

Розмір прожиткового мінімуму на одну особу розраховано з урахуванням його фактичного розміру, суми обов'язкових платежів та прогнозного індексу споживчих цін.

Розміри прожиткового мінімуму для інших груп населення розраховано з урахуванням їх фактичних розмірів та індексу споживчих цін.

Закладений у проекті Держбюджету розмір прожиткового мінімуму порушує положення: Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»; Закону України «Про прожитковий мінімум»; Методики визначення прожиткового мінімуму, що затверджена спільним наказом Міністерства соціальної політики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Державної служби статистики України №178/147/31 від 03.02.2017; конвенції Міжнародної організації праці № 117 (п. 2 ст. 5) про основні цілі та норми соціальної політики, що ратифікована Україною 16.09.2015 .

Запропонований Урядом прожитковий мінімум занижено більш ніж удвічі в порівнянні з його фактичним розміром, він об'єктивно не здатний задовольнити основні потреби людини в усіх соціально-демографічних групах на фізіологічному та соціальному рівнях. Відповідно, занижені і розміри мінімальної заробітної плати, мінімальної пенсії, посадового окладу працівника I тарифного розряду за Єдиною тарифною сіткою, державної соціальної допомоги тощо.

Довідково: фактичний розмір прожиткового мінімуму в цінах липня п.р. за розрахунками Мінсоцполітики становив:

на одну особу – 3745 грн;

для дітей віком до 6 років – 3092 грн;

для дітей віком від 6 до 18 років – 3778 грн;

для працевдатних осіб – 4200 грн;

для осіб, які втратили працевдатність – 2744 грн.

2). Статтю 8 викласти в редакції:

«Стаття 8. Установити у 2019 році мінімальну заробітну плату:
у місячному розмірі: з 1 січня — 7 751 гривня, з 1 липня – 8 003 гривні, з 1 грудня – 8 255 гривень
у погодинному розмірі: з 1 січня — 46,69 гривні, з 1 липня – 48,21 гривень, з 1 грудня – 49,73 гривень».

Обґрунтування: Запропонований проектом бюджету розмір мінімальної заробітної плати на 2019 рік на рівні 4 173 грн:

- призведе до її **знецінення** наприкінці року на **5,1 %** (індекс інфляції за 2018-2019 роки складе $109,9 \cdot 107,4 = 118,0\%$, а зростання мінімальної заробітної плати заплановано лише на 12%);

- є **меншим за розмір сьогоденішнього фактичного прожиткового мінімуму для працездатних осіб** (за розрахунками Мінсоцполітики, у цінах липня 2018 року з урахуванням суми податку на доходи фізичних осіб та військового збору він склав 4 200 грн). А станом на 01.01.2019 фактичний прожитковий мінімум для працездатних осіб, за розрахунками Мінсоцполітики, становитиме 4570 грн, що на 9% перевищить запропонований розмір мінімальної заробітної плати.

- становитиме **лише 41 % прогнозованого розміру середньої заробітної плати** (43,0% у 2018 р.), що не відповідає нормам чинного законодавства України та ратифікованим конвенціям МОП № 117 та № 131, Резолюції Європарламенту 2008/2034 (INI), якою рекомендується встановлювати мінімальну заробітну плату не нижче ніж 60% від середньої зарплати.

Розмір мінімальної заробітної плати як основної державної соціальної гарантії має бути не нижчим розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, розрахованого відповідно до законодавства з урахуванням положень Конвенцій МОП №117 про основні цілі та норми соціальної політики, та № 131 про встановлення мінімальної заробітної плати з особливим урахуванням країн, що розвиваються (витрат на придбання або оренду житла, медичне обслуговування, освіту, сімейну складову) та прогнозованого індексу споживчих цін.

3). Статтю 9 законопроекту вилучити

«Обґрунтування: Відповідно до ст.1 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» термін «рівень забезпечення» прожиткового мінімуму не є державним соціальним стандартом, а тому не може застосовуватися для визначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям. Державна соціальна допомога повинна надаватися відповідно до затвердженого прожиткового мінімуму. Згідно зі ст. 46 Конституції України соціальні виплати та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Таким чином, реалізація зазначеного пункту забезпечить відновлення конституційного права громадян на рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом (виконання Конституції України, законів України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про прожитковий мінімум») та сприятиме досягненню цілей, визначених статтею 420 Угоди про асоціацію з ЄС, зокрема щодо скорочення бідності, боротьби з дискримінацією у всіх її формах та проявах, Стратегією сталого розвитку «України-2020» в частині впровадження в Україні європейських стандартів життя.

4). пункт 8 статті 14 проекту після слів «педагогічних працівників» доповнити словами «медичних працівників», далі за текстом.

5) Статтю 14 доповнити пунктом

«16) будівництво і реконструкцію магістральних залізничних ліній, об'єктів мобілізаційного призначення, придбання залізничного рухомого складу для перевезень пасажирів у поїздах далекого слідування та

місцевого сполучення відповідно до Закону України «Про залізничний транспорт».

Обґрунтування: З боку держави не забезпечується виконання ст. 10 Закону України «Про залізничний транспорт» щодо придбання рухомого складу та утримання інфраструктури за рахунок державного бюджету. Залізничники за власні кошти будують мости, прокладають колії, лінії електропередач та виконують інші роботи, оскільки держава самоусунулась від виконання своїх прямих обов'язків за законом, залишивши «Укрзалізницю» сам на сам із зазначеними проблемами. Сьогодні власними силами виконується черговий проект державного значення - будівництво лінії швидкісного сполучення з аеропортом Бориспіль.

Наразі вкрай необхідно передбачити бюджетні видатки на будівництво і реконструкцію магістральних залізничних ліній, об'єктів мобілізаційного призначення, придбання залізничного рухомого складу для перевезення пасажирів у поїздах далекого та місцевого сполучення.

6). Статтю 20 законопроекту доповнити новими абзацами наступного змісту:

«Кабінету Міністрів України забезпечити здійснення розподілу обсягів освітньої субвенції між місцевими бюджетами, виходячи з фактичної кількості ставок педагогічних працівників, визначеної відповідно до вимог Державних стандартів початкової, базової і повної загальної середньої освіти, фактичної наповнюваності класів з урахуванням їх поділу на групи з дотриманням законодавчо встановленого розміру посадових окладів та ставок заробітної плати педагогічних працівників та інших законодавчо встановлених умов оплати праці.

Використання залишків освітньої субвенції на оновлення та поповнення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти здійснювати за умови їх використання виключно на оплату праці педагогічних працівників з нарахуваннями, включаючи виплати допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю в повному розмірі».

7). Статтю 22 законопроекту та додаток 10 вилучити

Обґрунтування: Відсторонення держави від своєї основної місії та перекладення цього завдання на місцеві органи влади за відсутності достатнього матеріально-технічного забезпечення призведе до остаточного занепаду відповідної ланки вищої освіти в умовах нинішнього стану економіки та відтоку молоді до інших країн.

Згідно зі статтею 85 Бюджетного кодексу України держава може передати органам місцевого самоврядування право на здійснення видатків лише за умови відповідної передачі фінансових ресурсів у вигляді закріплених за відповідними бюджетами загальнодержавних податків і зборів або їх частки, а також трансфертів з Державного бюджету України. Відповідно до статті 53 Конституції України доступність, безоплатність, розвиток вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах забезпечує держава.

Як свідчить інформація з місць, необхідних ресурсів для належного фінансового забезпечення переданих у 2018 році на місцеві бюджети навчальних закладів у місцевих бюджетах недостатньо. Це призвело до проблем з виплатою заробітної плати працівникам, зменшення її розміру внаслідок скасування доплат, надбавок, навчального навантаження, а також до звільнення працюючих. Аналогічна ситуація склалася з стипендіальним забезпеченням студентів, їх харчуванням. Досить гострою є проблема з оплатою за комунальні послуги, відключення приміщень навчальних закладів від тепла та світла за їх несплату, особливо в умовах підвищення цін і тарифів на комунальні послуги.

Крім того, значна частина студентів технікумів та коледжів є жителями населених пунктів, що знаходяться поза межами відповідних областей чи міст, а їх підготовку передбачається здійснювати за рахунок інших бюджетів місцевого самоврядування.

Тож рішення про передачу технікумів та коледжів на фінансування з місцевих бюджетів суперечить принципам місцевого самоврядування щодо права та здатності територіальної громади вирішувати питання місцевого значення, що передбачено законом «Про місцеве самоврядування в Україні».

8). Доповнити проект закону статтею 30 в наступній редакції:

«Стаття 30. Кабінету Міністрів України забезпечити:

встановлення з 1 січня 2019 року розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії у розмірі трьох прожиткових мінімумів на працездатну особу з забезпеченням реалізації положень частини другої статті 61 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII стосовно рівня посадових окладів педагогічних і науково-педагогічних працівників і затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати).

виплату академічних стипендій здобувачам освіти в кількості 2/3 із загального числа студентів, які навчаються в вищих закладах освіти за державним замовленням за денною формою навчання.»

Обґрунтування: *З метою реалізації положень підпункту 1 пункту 6 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про освіту» № 2145, згідно з яким Кабінету Міністрів України доручено забезпечити до 2023 року поетапну реалізацію положень частини другої статті 61 вказаного Закону, передбачивши при цьому щорічне збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії до чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб і затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати).*

9). Частини першу та другу пункту 5 розділу «Прикінцеві положення» вилучити.

Обґрунтування: *Запропоноване частиною другою пункту 5 призупинення на 2019 рік дії статті 1 Закону України «Про встановлення додаткових гарантій щодо захисту прав громадян, які проживають на територіях проведення антитерористичної операції, та обмеження відповідальності підприємств — виконавців/виробників житлово-комунальних послуг у разі несвоєчасного здійснення платежів за спожиті енергетичні ресурси» спричинить погіршення матеріального становища вказаних громадян (у т.ч. позбавить компенсації за зруйноване житло), та зниження їх життєвого рівня.*

Утверджуючи та забезпечуючи права і свободи громадян, держава окремими законами України встановила певні соціальні гарантії, що є складовою конституційного права на соціальний захист, а тому відповідно до ч. 2 ст. 6, ч. 2 ст. 19, ч. 1 ст. 68 Конституції України вони є загальнообов'язковими, однаковою мірою мають додержуватися органами державної влади, місцевого самоврядування та їх посадовими особами.

10). Пункт 5 розділу «Прикінцеві положення» доповнити новою частиною:

«пункту 7 частини першої статті 90 Бюджетного кодексу України в частині видатків на співфінансування (50 відсотків) проектів ліквідації підприємств вугільної та торфодобувної промисловості та витрат на утримання водовідливних комплексів у безпечному режимі.»

Обґрунтування Законом України від 07.12.2017 № 2246-VIII «Про Державний бюджет України на 2018 рік» було прийнято рішення про призупинення дії цієї норми на 2018 рік.

У сучасних умовах місцеві бюджети, особливо це стосується східної частини України, неспроможні здійснювати необхідне фінансування для ліквідації підприємств вугільної та торфодобувної промисловості та на утримання водовідливних комплексів у безпечному режимі. А невчасне та неналежне фінансування відповідних заходів створює реальну загрозу тяжких екологічних наслідків. Тому пропонується продовжити призупинення дії цієї норми і на 2019 рік.

11). Пункт 8 розділу «Прикінцеві положення» доповнити новими частинами:

Кабінету Міністрів України передбачати у державному бюджеті необхідні видатки на фінансування заходів з :

- реалізації «Державної цільової оборонної програми будівництва кораблів класу «корвет» за проектом 58250»;
- підтримки підприємств авіаційної промисловості.

12). Пункт 9 розділу «Прикінцеві положення» доповнити новими частинами:

«Кабінету Міністрів України внести до 1 березня 2019 року на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін:

- до Кодексу законів про працю України та Закону України «Про оплату праці» щодо не включення до мінімальної заробітної плати доплат, надбавок, заохочувальних та компенсаційних виплат.

- до Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» стосовно зниження порогу індексації;

- до законодавства стосовно скасування заборони фінансування за рахунок освітньої субвенції загальноосвітніх навчальних закладів з наповнюваністю до 25 учнів.

Обґрунтування: Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 1774-VIII від 06.12.2016 змінено структуру мінімальної заробітної плати та закріплено можливість включати до її складу доплати, надбавки, заохочувальних та компенсаційних виплат, що призвело до дискримінації в оплаті праці кваліфікованих працівників, незабезпечення міжкваліфікаційної диференціації заробітної плати в умовах обмеженого фонду оплати праці, насамперед у бюджетній сфері, зниження ролі колективних договорів та угод, руйнування тарифної системи оплати праці.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 24.12.2015 № 911-VIII заборонено фінансування за рахунок освітньої субвенції загальноосвітніх навчальних закладів з наповнюваністю до 25 учнів.

13). Пункт 10 розділу «Прикінцеві положення» викласти в редакції:

«10. Установити з 01 січня 2019 року розмір мінімального посадового окладу групи 9 у державних органах, юрисдикція яких поширюється на територію одного або кількох районів, міст обласного значення не менше двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року».

Обґрунтування: З метою економії бюджетних коштів проектом бюджету пропонується у 2019 році при визначенні посадових окладів та заробітної плати, грошового забезпечення працівників державних органів застосовувати прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб станом на 1 січня 2018 року (1762 грн). Це призведе до замороження фонду оплати праці для державних службовців на рівні 2018 року.

Наразі розмір посадового окладу на найнижчій посаді державної служби (з коефіцієнтом 1,5 розміру прожиткового мінімуму станом на 01.01.2018) становить 2 643 грн, що складає лише 71 % розміру мінімальної заробітної плати. У разі підвищення мінімальної заробітної плати у 2019 році до рівня 4173 грн, він складатиме лише 63 %.

Крім того, залишається невиконаною норма Закону України «Про державну службу» в частині збільшення розміру посадового окладу державного службовця на найнижчій посаді з 1 липня 2018 року – 1,75 прожиткового мінімуму. Відтак, стає очевидною реальна загроза невиконання статті 51 Закону в цілому, а саме встановлення розміру посадового окладу державного службовця на найнижчій посаді з 01 січня 2019 року не менше двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

Реалізація реформи державної служби в цілому і зокрема її складової – оплати праці на державній службі за таких умов стає фактично неможливою, оскільки навіть її третій етап, який є фінансово вдвічі меншим, ніж передбачався Законом України «Про державну службу» до внесення змін, в т.ч. зміни розрахункової одиниці для розрахунку посадового окладу (з розміру мінімальної заробітної плати – на розмір прожиткового мінімуму) не забезпечений фінансово.

14). У Додатку № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік»:

У сфері освіти і науки:

- збільшити обсяг фінансування видатків на освіту до рівня не менше 7% ВВП згідно із статтею 78 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII

Обґрунтування: в умовах прогнозованого обсягу ВВП 3 946,9 млрд. гривень (Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2018 № 546) **видатки на освіту** у 2019 році **мають складати не менше 276,5 млрд грн** проти передбачених проектом бюджету 242 млрд грн. Запропонований Урядом обсяг видатків в проекті складає лише 6,13% від ВВП та засвідчує про його негативну динаміку порівняно з поточним роком, який у 2018 році становить 6,71% ВВП, також не досягаючи законного рівня.

Закладені у проекті бюджету обсяги Як і в минулому та поточному роках, ці обсяги видатків не забезпечать нагальні потреби закладів загальної середньої освіти, про що свідчить: низький, законодавчо незабезпечений рівень заробітної плати педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників освіти, скасування та зниження їм розмірів надбавок і доплат, наявна заборгованість із заробітної плати, застаріла матеріально-технічна база, наявні борги за отримані закладами освіти комунальні послуги тощо.

- за КПКВК 2211190 «Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам» збільшити обсяги видатків (код функціональної класифікації 0180), передбачивши їх у розмірі **113 462 700 тис. грн** та, відповідно, Міністерству освіти і науки України, як головному розпоряднику, передбачити збільшення видатків за загальним фондом.

Відповідні зміни необхідно передбачити у Додатку № 6 до проекту, збільшивши видатки освітньої субвенції в розрізі обласних, міських, районних бюджетів та бюджетів об'єднаних територіальних громад.

Обґрунтування: Закладені у проекті обсяги забезпечать лише зростання розміру посадового окладу працівника першого тарифного розряду з 1762 гривень до 1921 гривні, тобто на 9%, та часткове покриття витрат для поділу класів на групи при вивченні окремих предметів, що не передбачено в обсягах освітньої субвенції у поточному році.

Посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії на даний час становить 3352,8 гривень, або 1,903 прожиткових мінімуми для працездатних осіб, а обсяги

освітньої субвенції за такого рівня найнижчого посадового окладу педагогічного працівника зі збереженням міжпосадового співвідношення інших педпрацівників у 2018 році затверджено в сумі 61712610,6 тис. гривень. Посадовий оклад працівника найнижчої кваліфікаційної категорії, визначений на рівні трьох прожиткових мінімумів на працездатну особу, має становити 5763 гривні (1921 грн. x 3) або збільшений порівняно з чинним в 1,72 рази. Тому освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – без урахування поділу класів на групи при вивченні окремих предметів – має становити 106145700,0 тис. гривень.

Обсяг видатків освітньої субвенції, необхідних для забезпечення поділу класів на групи при вивченні окремих предметів, які не передбачено в освітній субвенції у цьому році та за розрахунками Міністерства освіти і науки становлять у 4254,0 млн. гривень, з урахуванням підвищення розміру мінімального посадового окладу педагогічного працівника до трьох прожиткових мінімумів на працездатну особу має складати 7317,0 млн. гривень (4254,0 x 1,72).

- за КПКВК 6540000 «Національна академія наук України» передбачити обсяг видатків за загальним фондом у розмірі 4 816 027,9 тис. грн. (збільшити фінансування за загальним фондом на 988 472,6 тис. грн),

Обґрунтування: Влада послідовно ігнорує норми Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», зокрема в частині гарантій фінансування науково-технічної сфери за рахунок Державного бюджету у обсязі 1,7 відсотка ВВП. Протягом двох останніх років Комітет з питань науки і освіти пропонував визначити фінансування науки за загальним фондом у Держбюджетах 2017-2018 років у обсязі 0,5% ВВП. І якщо у Держбюджеті на 2018 рік видатки на науку враховано у обсязі 0,25 % від ВВП (за інформацією Міністерства фінансів України), то в урядовому проекті бюджету на 2019 рік цей показник ще більш погіршується - орієнтовно складає 0,23-0,24 % ВВП.

Детальні розрахунки та обґрунтування, зроблені НАНУ, свідчать, що для належного виконання бюджетних програм у 2019 році Академії наук необхідно видатків за загальним фондом у сумі 5878,8474 млн грн, однак в урядовому проекті бюджету передбачено лише 3827,555 млн. грн., або 65% від її бюджетного запиту.

Зважаючи на складну економічну ситуацію в державі, НАН України вважає, що обсяг її фінансування за загальним фондом має щонайменше становити 4 816 027,9 тис. грн.

у тому числі збільшення фінансування за КПКВК 6541030 «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки...» на 635 719,6 тис. грн (з них 502 956,0 тис. грн. – на забезпечення виплати заробітної плати у режимі повної зайнятості), встановивши обсяг видатків у розмірі 3 694 769,6 тис. грн.

Обґрунтування: Середня заробітна плата в Національній академії наук України опустилась до ганебно низького рівня – 6700 грн. станом на 01.07.2018 р, що менше не лише середнього показника по промисловості – 8217 грн., але навіть не дотягує до середньої зарплати в Україні в цілому – 7913 грн. Такого співвідношення не було ніколи за всі роки незалежності, за будь-якої влади.

Академія не повинна знову залишитись без зарплати протягом цілого кварталу. Слід врегулювати цю гостру соціальну проблему до відзначення Академією 100-річного ювілею.

- за КПКВК 2201030 «Підготовка кадрів у професійно-технічних навчальних закладах за професіями загальнодержавного значення» передбачити видатки за кодом функціональної класифікації 0930 у обсязі 205 713,4 тис. грн.

Обґрунтування: У зв'язку з установленням розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії у розмірі трьох прожиткових мінімумів на працездатну особу у Додатку № 3 до проекту бюджету за бюджетною програмою «Підготовка кадрів у професійно-технічних навчальних закладах за професіями загальнодержавного значення» Міністерству освіти і науки України, як головному розпоряднику коштів, видатки споживання за загальним фондом, в тому числі на заробітну плату педагогічних працівників, необхідно збільшити на 42 653,3 тис. грн.

- за **КПКВК 2201130** «Підготовка робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах соціальної реабілітації та адаптації, методичне забезпечення закладів професійно-технічної освіти» – Міністерству освіти і науки України, як головному розпоряднику коштів, збільшити видатки на оплату праці (код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету 0930), в тому числі педагогічних працівників, на 116 574,2 тис. грн, та **передбачити їх в обсязі 278 483,0 тис. грн - за загальним фондом, а також 3 532,0 тис. грн - за спеціальним фондом.**

- за **КПКВК 2201160** «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» Міністерству освіти і науки України, як головному розпоряднику коштів, **збільшити видатки споживання за загальним і спеціальним фондами**, в т.ч. на заробітну плату педагогічних і науково-педагогічних працівників на 5254236,2 тис. грн та 2759146,4 тис. грн відповідно, і **закласти обсяги фінансування 22 554 621,2 тис. грн за загальним фондом та 12 942 501,4 тис. грн - за спеціальним фондом.**

- за **КПКВК 2201190** «Виплата академічних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів», за кодом функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету 0990 Міністерству освіти і науки України, як головному розпоряднику коштів, **передбачити видатки на виплату стипендій для забезпечення її виплати не менше як 2/3 студентів, які навчаються за державним замовленням за денною формою навчання, в обсязі 5 425 353,0 тис. грн.**

Обґрунтування: *Покращення стипендіального забезпечення та встановлення справедливої системи призначення стипендій створюватиме умови для надання переваги молоддю навчання у вітчизняних ВНЗ та зменшення їх відтоку на навчання за кордон (а відтак і подальшого працевлаштування за кордоном), сприятиме вирішенню демографічної проблеми, що є дуже гострою в Україні.*

Закладена у проекті держбюджету на 2019 рік сума видатків на виплату академічних стипендій в обсязі 3 400 967,7 тис. грн недостатня для забезпечення:

- соціальних стандартів для молоді, які б гарантували виконання базових положень Конституції України про право на достатній рівень життя, що забезпечує свободу від бідності, та є невід'ємним правом людини (ст.48 Конституції України: кожен громадянин України має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло);

- статті 6 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», відповідно до якої базовим державним соціальним стандартом в Україні є прожитковий мінімум, встановлений законом, на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового, соціально-культурного обслуговування, охорони здоров'я та освіти;

- виконання Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні.

Недосконалість запровадженого Урядом механізму стипендіального забезпечення призвела до зменшення частки отримувачів стипендій у загальній чисельності студентів, які навчаються за рахунок держбюджету, у 2017 році – на 43%, у 2018 – на 20%. При цьому студенти з достатньо високим рівнем успішності (з однаковим рейтингом як і ті, хто отримав право на стипендію) залишаються без стипендії через обмеження коштів, передбачених для її виплати; розмір стипендій не пов'язується з прожитковим мінімумом.

На сьогодні ординарна стипендія для студентів ВНЗ III-IV рівня акредитації становить 1300 грн, що значно менше за передбачений проектом Держбюджету розмір прожиткового мінімуму для відповідної демографічної групи – 1921 грн з 01.01.2019 року.

- за **КПКВК 2201280** «Підготовка кадрів Київським національним університетом імені Тараса Шевченка», за кодом функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету 0942 Міністерству освіти і науки України, як головному розпоряднику коштів, **збільшити видатки споживання за загальним і спеціальним фондами**, в т.ч. на заробітну плату педагогічних і науково-педагогічних працівників, на 440 411,8 тис. гривень і на 121 206,6 тис. грн відповідно, передбачивши **1 417 715,1 тис. грн - за загальним фондом та 659 207,2 тис. грн - за спеціальним фондом.**

- за **КПКВК 2211210** «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів» – вдвічі збільшити закладені у проекті обсяги видатків – та **передбачити фінансування у обсягах не менших ніж у 2018 році – 100 000,0 тис. грн.**

Обґрунтування: Відповідно до частини 3 статті 142 Конституції України витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою. Рішення про передачу видатків на підготовку робітничих кадрів у професійно-технічних та інших навчальних закладах на фінансування з місцевих бюджетів було прийнято Верховною Радою України при затвердженні Державного бюджету на 2016 рік.

Матеріально-технічна база закладів ПТО є вкрай застарілою, тривалий час не фінансувався капітальний та поточний ремонт, не оновлювалося технічне оснащення, що унеможливило запровадження в навчально-виробничому процесі сучасної техніки та технологій. Такий стан справ не дає змоги повною мірою виконувати покладені на ПТО завдання щодо реалізації державної політики у сфері освіти. Передача навчальних закладів ПТО на місцевий рівень значно збільшила навантаження на місцеві бюджети, що не спроможні повною мірою утримувати ці заклади та покращити їх матеріально-технічний стан, особливо у зв'язку із значним зростанням цін на енергоносії та комунальні платежі.

Здійснення модернізації матеріально-технічної бази закладів ПТО створить сприятливі умови для підготовки на належному рівні конкурентоспроможних робітничих кадрів, які здатні задовольнити вимоги сучасного ринку праці.

У сфері охорони здоров'я:

- збільшити обсяг фінансування видатків галузі охорони здоров'я на реалізацію програм медичних гарантій **не менше 5% від ВВП**

Обґрунтування: У проекті Держбюджету зведений бюджет на охорону здоров'я заплановано збільшити лише на 8,4 млрд грн (з 115,7 млрд грн у 2018 р. до 124,1 млрд грн у 2019 р.). При закладеному зростанні ВВП, показник фінансування охорони здоров'я у 2019 році (співвідношення зведеного бюджету на охорону здоров'я до ВВП) зменшено до 3,1% проти 3,5% у 2018 році. Це не відповідає рекомендаціям ВООЗ (не менше 6% ВВП) та вимогам частини п'ятої статті 4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» щодо видатків на реалізацію програми медичних гарантій не менше 5% ВВП (**потреба - 197 млрд грн**), зокрема:

- за **КПКВК 2311410** «Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам» **в обсязі 93 057 081,2 тис.грн.**

Обґрунтування: Обсяг медичної субвенції у 2019 році передбачено у розмірі 55 502 068,3 тис.грн., що на 1,9 млрд грн менше ніж у 2018 році. Медична субвенція у поточному році становить 57 366 717, 0 тис. грн, при цьому дефіцит фонду оплати праці складає

близько 3,6 млрд грн, що призвело до утворення заборгованості із виплати заробітної плати працівникам закладів охорони здоров'я в 11 областях України, станом на 21.08.2018 сума заборгованості склала 121,0 млн. грн (прострочена 24,1 млн.грн).

Для встановлення I тарифного розряду ЄТС у розмірі 1921 грн та мінімальної заробітної плати – 4173 грн фонд оплати праці (з нарахуваннями) за розрахунками Профспілки працівників охорони здоров'я України має становити 89 070,1 млн.грн.

Зазначена вище потреба розрахована виходячи з розмірів мінімальної заробітної плати з 1 січня 2019 року та 1 т. р. ЄТС, з урахуванням, передбачених галузевими умовами праці, обов'язкових доплат і надбавок (надбавка за вислугу років, доплата за шкідливі умови роботи, нічні, святкові тощо), доплати до мінімальної заробітної плати тим працівникам, посадові оклади яких менші за її розмір, та обов'язкової допомоги на оздоровлення у розмірі посадового окладу під час надання основної щорічної відпустки (постанова КМУ від 11.05.2011 № 524), без урахування стимулюючих виплат, також передбачених галузевими умовами оплати праці, та диференціації заробітної плати залежно від рівня освіти та кваліфікації працівників, складності, відповідальності та умов виконуваної роботи (постанова КМУ від 28.12.2016 № 1037).

Отже, видатки на оплату праці, передбачені Міністерству охорони здоров'я України, не забезпечують чинні законодавчі гарантії щодо проведення диференціації заробітної плати залежно від рівня освіти та кваліфікації працівників, складності, відповідальності та умов виконуваної роботи (постанова КМУ від 28.12.2016 № 1037), встановлення доплат та надбавок, передбачених для працівників протитуберкульозних закладів (постанова КМУ від 20.03.2013 № 174), працівників системи екстреної медичної допомоги (постанова КМУ від 27.03.2013 № 199), працівників, які надають первинну медичну допомогу (постанова КМУ від 30.12.2013 № 977) та інших, гарантованих державою виплат (постанови КМУ від 29.12.2009 № 1418, від 16.02.2011 № 123).

При цьому, на думку Профспілки працівників охорони здоров'я України, найкращим рішенням щодо покращення рівня оплати праці та соціального захисту працівників галузі, а також з метою ліквідації «зрівнялівки» в оплаті праці було б прийняття рішення щодо встановлення розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду ЄТС на рівні мінімальної заробітної плати (за розрахунками Профспілки, для цього необхідно близько 57 млрд. грн. додаткових коштів).

Систематичне недофінансування галузі негативно впливає на стан матеріального забезпечення її працівників, традиційно залишаючи їх на останніх позиціях у рейтингу за рівнем середньомісячної заробітної плати.

Так, якщо за даними Державного комітету статистики України у червні 2018 року середній рівень заробітної плати працівників охорони здоров'я становив 6 258 грн., що менше у 1,5 рази від показника в промисловості (9 552 грн.), у 1,4 рази - галузі освіти (8 553 грн.), в 1,1 рази - галузі культури (6 641 грн.).

- за КПКВК 2308020 «Надання первинної медичної допомоги населенню» в обсязі 19 073 880,0 тис.грн.

Обґрунтування: З 1 січня 2019 року фінансування первинної ланки передбачається лише через Національну службу охорони здоров'я України у розмірі 15,3 млрд. грн. проти 13,3 млрд. грн. у 2018 р. Слід зазначити, що розмір капітаційної ставки у 2019 році мав скласти 450 грн. відповідно до схваленої Урядом 14 червня 2017 року бюджетної резолюції на 2018 – 2020 роки - проти 370 грн. у 2018 р. Разом з тим, за даними Держкомстату України, на 01.01.2018 чисельність населення України становила 42 386 403 особи, отже розрахунковий обсяг коштів на первинну медичну допомогу, визначений виходячи з національного тарифу (капітаційної ставки) у розмірі 450 грн., має сягати 19,1 млрд. грн.

Звертаємо увагу, що Пояснювальна записка до проекту Держбюджету взагалі не містить інформації щодо розміру капітаційної ставки на 2019 рік.

В той же час, Профспілка працівників охорони здоров'я України наполягає на встановленні капітаційної ставки на первинному рівні надання медичної допомоги у розмірі

900 грн., а також на фінансовому забезпеченні бази для визначення компонента оплати праці медичних працівників, при розрахунку тарифів та коригувальних коефіцієнтів, не менше 250 відсотків середньої заробітної плати в Україні за липень року, що передує року, в якому будуть застосовуватися такі тарифи та коригувальні коефіцієнти відповідно до частини третьої статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення».

- за **КПКВК 2301110** «Спеціалізована та високоспеціалізована медична допомога, що надається загальнодержавними закладами охорони здоров'я» - в обсязі **2 114 667,3** тис.грн.

- за **КПКВК 2301410** «Функціонування Національної наукової медичної бібліотеки, збереження та популяризація історії медицини» - в обсязі **57 751,2** тис.грн.

- за **КПКВК 6560000** «Національна академія медичних наук України» **передбачити видатки у обсязі 4 000 000,0 тис. грн.**

Обґрунтування: у проекті Державного бюджету України на 2019 рік передбачено видатки в сумі 2 670 640,1 тис. грн, що на 10% більше від обсягу на 2018 рік, але на 30% менше від реальної потреби (4 млрд грн).

Щорічне обмеження обсягів фінансування фундаментальних досліджень та прикладних розробок призводить до того, що зношеність парку наукового обладнання та матеріально-технічної бази досягла критичної межі, відсутні кошти на придбання реактивів і матеріалів для наукових досліджень, зменшується колекція штамів мікроорганізмів в депозитарії, вимушено закриваються віварії. Граничні обсяги видатків на наукову діяльність при постійному зростанні заробітної плати не відповідають потребам наукових установ НАМН. Фактично 98 % від затверджених обсягів становлять лише заробітна плата та нарахування на оплату праці. Проте і цих коштів не вистачає в повній мірі на виплату обов'язкових доплат і надбавок. Зазначене призводить до падіння престижу професії наукового працівника, швидкого старіння та відповідного зменшення чисельності наукових кадрів.

- за **КПКВК 2311470** «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію пілотного проекту щодо розвитку системи екстреної медичної допомоги у Вінницькій, Донецькій, Одеській, Полтавській, Тернопільській областях та м. Києві» - в обсязі **2 017 939,4** тис. грн.

Обґрунтування: Це дозволить підвищити заробітну плату працівникам служби ЕМД. Наразі у проекті бюджету передбачена субвенція розміром 922,6 млн грн з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проекту щодо розвитку системи екстреної медичної допомоги лише для пілотних регіонів (у Вінницькій, Донецькій, Одеській, Полтавській, Тернопільській областях та м. Києві)

- за **КПКВК 2761040** «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості» **передбачити видатки в обсязі 5 000 000,0 тис. грн.**

Обґрунтування: Видатки необхідно привести у відповідність до Закону України «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості», у т.ч на запровадження додаткових стимулів для залучення на роботу у сільській місцевості висококваліфікованих медичних і фармацевтичних працівників (у проекті бюджету передбачено лише 20% від потреби.)

Інші видатки:

- за **КПКВК 2500000** «Міністерство соціальної політики» **збільшити** загальний видатковий фонд на **1 309 300,0 тис. грн** для зарахування вказаного обсягу коштів до доходної частини бюджетів Пенсійного фонду України, Фонду соціального страхування та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на **погашення заборгованості державних вугледобувних підприємств зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що утворилася на 1 січня 2019 року.**

Обґрунтування: на 01.07.2018 заборгованість вугледобувних підприємств з єдиного внеску разом зі штрафами та пенями склала 1 309 300,0 тис. грн. (приріст за 1 півріччя 2018 року +159,6 млн. гривень), що вкрай негативно позначається на врахуванні трудового стажу при виході на пенсію, страхового стажу при обрахунках страхових виплат, а також на розмірі пенсій, лікарняних та ін. страхових виплат. Неврегулювання цієї проблеми загрожує арештом поточних рахунків вугледобувних підприємств та соціальною напругою у шахтарському середовищі.

Основною причиною простроченої заборгованості з єдиного внеску вугледобувних підприємств (пов'язаною з хронічною заборгованістю з виплати заробітної плати внаслідок недостатньої державної підтримки підприємств галузі) та її збільшення є нарахування штрафів та пені за несвоєчасну сплату внеску.

- за **КПКВК 1101530** «Державна підтримка будівництва шахти № 10 «Нововолинська» за рахунок загального фонду державного бюджету передбачити кошти у розмірі **620 000,0 тис. грн.**

Обґрунтування: Несвоєчасне та не в повному обсязі фінансування шахти № 10 «Нововолинська» протягом останніх років призвело до погіршення фінансово-економічного стану, як замовника так і підприємств, залучених на будівництві шахти.

Виділення необхідного обсягу коштів дозволить продовжити будівництво технологічно-важливих об'єктів поверхневого комплексу – вугільного ланцюга технологічного комплексу головного ствола з навантажувально-складським господарством та залізничною станцією, спорудження підземних об'єктів та гірничих виробок, оснащення будівництва гірничошахтним та технологічним обладнанням, інші роботи, супутні проведенню гірничих виробок та обслуговування комплексів загальношахтного призначення у безаварійному стані.

У 2019 році планується проведення 1 288,0 п.м. гірничих виробок, придбання та монтаж:

- 62 тонни нестандартизованих металоконструкцій;
- 779 од. технологічного устаткування;
- 162 технологічних вузлів об'єктів електропостачання, телефонізації, диспетчеризації, водопостачання та каналізації;
- прокладання 1,8 км кабельної продукції;
- влаштування 3,6 км протипожежних трубопроводів.

Також буде забезпечено утримання комплексів загальношахтного призначення в безпечному стані, охорону об'єкта, сплату податку за землю відведена під будову, технічний та авторський нагляд за будівництвом, розробку необхідної для будівництва робочої документації.

Оптимізовані витрати на утримання загальношахтних комплексів у безаварійному стані складають понад 5 000,0 тис. грн на місяць.

- за КПКВК 1101590 «Здійснення заходів із забезпечення вітчизняного виробництва вугільної продукції та подальшого реформування державного сектору вугільної промисловості» за рахунок загального фонду державного бюджету передбачити видатки в обсязі 4 825 130,9 тис. грн..

Обґрунтування: Відсутність джерел (власних, держбюджету та інвестицій) фінансування на поповнення обігових коштів та оснащення нових лав з урахуванням значного зносу основних фондів призвело до того, що за січень-грудень 2017 року на вугледобувних підприємствах із запланованих 42 лав введено в роботу лише 25 нових очисних вибоїв, з експлуатації у зв'язку з повним відпрацюванням запасів вибуло 26 лав. За січень-червень 2018 року на державних вугледобувних підприємствах із запланованих 15 введено в роботу лише 10 очисних вибоїв, з експлуатації у зв'язку з повним відпрацюванням запасів вибуло 8 лав. Кількість діючих лав на початок серпня 2018 року – лише 39 вибоїв, на 7 державних шахтах взагалі відсутні очисні вибої.

Рівень механізації видобутку вугілля стрімко падає, що призводить до заміни очисних комбайнів відбійними молотками, механізованих комплексів – індивідуальним кріпленням, значно підвищує собівартість видобутого вугілля та обумовлює масовий відтік кваліфікованих працівників основних професій.

Для належного функціонування вугільної галузі, збільшення вуглевидобутку, забезпечення належних умов праці шахтарів і запобігання аварій, що призводять до зменшення видобутку вугілля, погіршення виробничо-господарської діяльності і посилення соціальної напруги серед шахтарів

мінімально необхідна потреба бюджетних асигнувань у 2019 році на оснащення й переоснащення очисних та прохідницьких вибоїв, переоснащення та капітальний ремонт виробничого обладнання складає 2 499 992,4 тис. грн, з яких:

- на технічне переоснащення очисних вибоїв – **1 412 070,5 тис. грн.** – в роботу буде введено 10 нових очисних вибоїв, обладнаних новими очисними комбайнами, скребковими конвеєрами та секціями механізованого кріплення;

- на технічне переоснащення прохідницьких вибоїв – **250 000,0 тис. грн.** – оснащення прохідницьких вибоїв новою технікою (8 прохідницьких комбайнів, 7 стрічкових конвеєрів, 1 електровоз) дозволить починаючи з 2020 року забезпечити щорічне проведення понад 40 км розкривних і підготовчих виробок та готувати 10-12 млн тонн запасів вугілля.

- на технічне переоснащення стаціонарного обладнання – **242 025,0 тис. грн.** – для заміни та модернізації діючого обладнання піднімальних, вентиляторних, компресорних, водовідливних комплексів, електро- та теплоенергетичного устаткування, ін. обладнання технологічного комплексу поверхні шахти (дозволить провести заміну 1 352 одиниць та елементів основного стаціонарного обладнання шахт).

- на капітальний ремонт (реновацію) гірничо-шахтного обладнання та обладнання очисних вибоїв – **595 896,9 тис. грн.** – дозволить капітально відремонтувати 956 одиниць основного та допоміжного обладнання для видобутку вугілля. Капітально відремонтоване обладнання також використовуватиметься у 7 лавах, що будуть змонтовані з нового основного обладнання.

необхідна потреба в додаткових коштах на виплату заробітної плати шахтарям складає 2 325 138,5 тис. грн. Недостатність обігових коштів призводить до зростання кредиторської заборгованості вугледобувних підприємств, у т.ч. до стійкої заборгованості з виплати заробітної плати шахтарям (на 12 вересня 2018 року її сума перевищила 850 млн грн).

Відповідно до розрахунків вугледобувних підприємств (без ДП «ВК «Краснолиманська» та ПАТ «Шахта «Надія») з огляду на існуючу ситуацію у вугільній галузі та у разі відсутності бюджетних коштів на технічне переоснащення вугледобувних підприємств у 2019 році прогнозується видобути 3,9 млн. тонн рядового вугілля, виробити з нього 2,8 млн. тонн готової товарної вугільної продукції на суму 6 137 640,9 тис. грн. у діючих на сьогодні цінах на вугільну продукцію. Загальні розрахункові витрати із собівартості готової товарної вугільної продукції становлять за попередніми розрахунками складатимуть 10 581 605,7 тис. гривень, збитки від виробництва готової товарної продукції – 4 443 964,8 тис. гривень.

- за **КПКВК 2805060** «Ведення лісового і мисливського господарства, охорона і захист лісів в лісовому фонді» **передбачити видатки (КЕКВ 2281) в обсязі 877 118,3 тис. грн.**

Обґрунтування: Фінансування лісгосподарських заходів є проблемним питанням протягом 2016 -2018 років. У 2018, 2017 та 2016 роках в державному бюджеті були передбачені кошти тільки на функціонування установ природно-заповідного фонду. Як наслідок, через відсутність фінансування в галузі склалася катастрофічна ситуація, зокрема близько 100 підприємств знаходяться на межі банкрутства.

Третій рік працівники цих підприємств не мають постійної заробітної плати, лише від випадку до випадку в разі надходження допомоги від ресурсних підприємств. Майже мільйонну заборгованість із зарплати працівникам державного підприємства «Українська державна база охорони лісів» (яке займалось відстеженням та ліквідацією лісових пожеж по всій Україні, а наразі знаходиться у стадії припинення діяльності), утворену ще у 2016 році, досі не погашено.

Мають місце відпустки без збереження заробітної плати (в т.ч. понад 15 днів), робота за скороченим режимом робочого часу, звільнення висококваліфікованих працівників, через що збільшились несанкціоновані вирубки лісів, лісові пожежі, не проводяться заходи боротьби з шкідниками лісу.

Залишення без фінансового забезпечення з державного бюджету першочергових лісгосподарських заходів призведе до повного знищення лісгосподарських підприємств південного та східного регіонів, екологічних та техногенних катастроф, тощо.

Потреба у збільшенні закладеного у проекті Держбюджету на 2019 рік обсягу фінансування за **КПКВК 2805060**, за **розрахунками Профспілки працівників лісового господарства України**, складає не менше 731,6 млн грн.

- за **КПКВК 2404020** «Розвиток мінерально-сировинної бази» **передбачити видатки в обсязі не менше 500 000,0 тис. грн.**

Обґрунтування: Законом України «Про Загальнодержавну програму розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» від 21.04.2011 № 3268-VI передбачено забезпечення потреб державної економіки мінерально-сировинними ресурсами та ефективне їх використання. Метою «Програми...» є забезпечення потреб вітчизняної економіки в мінеральних ресурсах (газ, нафта, вугілля та ін.) за рахунок власного видобутку, зменшення залежності України від імпорту мінеральної сировини та збільшення експортного потенціалу, передбачається концентрація зусиль, в т.ч. фінансових ресурсів, на пріоритетних напрямках розвитку мінерально-сировинної бази, пошуках та розвідці родовищ корисних копалин, насамперед стратегічно важливих для національної економіки, активізації робіт щодо геологічного вивчення надр з використанням сучасних засобів нагромадження, систематизації і обробки геологічної інформації, впровадження нових методів і технологій пошуків нових родовищ корисних копалин.

Крім того, цим Законом визначено обсяг загального фінансування державного замовлення в сумі 189053,99 млн. грн на період до 2030 року, тобто, щорічне фінансування з державного бюджету (що є основним джерелом фінансування геологорозвідувальних підприємств) передбачено на рівні **понад 1 млрд. грн. в рік.**

Однак з року в рік відбувається зменшення державного замовлення з приросту запасів корисних копалин (щорічно держзамовлення зменшується і становить 100 млн. грн або 5-6% від потреби). Катастрофічне скорочення обсягів і недофінансування держзамовлення призвело до зупинення геологорозвідувальних робіт на більшості перспективних об'єктів, скорочення чисельності фахівців, занепаду галузі і підприємств, що є передумовою її знищення, як такої.

Аналогічна ситуація і на підприємствах державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру, які призвані забезпечувати країну топографо-геодезичною та картографічною продукцією. Не фінансується з бюджету програма по демаркації та демілітації кордону в необхідному розмірі, що вже має негативні наслідки.

- за **КПКВК 1006060** державна цільова програма «Гідрометеорологічна діяльність» **передбачити збільшений обсяг бюджетних видатків за загальним фондом в обсязі 571 540,8 тис. грн** у т.ч. видатки споживання – 561 477,3 тис. грн (з них на оплату праці – 440 638,6 тис. грн).

Обґрунтування: Працівники гідрометеорологічних організацій у цілодобовому режимі ведуть моніторинг стану погоди, річок, водосховищ і морських акваторій, забруднення довкілля, викидів та характеру розповсюдження радіоактивних речовин, небезпечних гідрометеорологічних явищ, забезпечуючи передачу та обмін інформації, що є необхідною умовою для завчасного реагування на загрозу виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру, прогнозування та забезпечення гідрометеорологічною інформацією органів державної влади всіх рівнів, цивільної авіації, Збройних Сил України, агропромислового комплексу та населення.

Наразі розмір **середньої заробітної плати** в гідрометеорологічних організаціях становить всього **4630 грн**, що практично у двічі менше ніж середня зарплата по Україні. Проектом Закону про Держбюджет на 2019 рік передбачено фонд оплати праці, відповідно до якого середня заробітна плата гідрометеорологів у 2019 -му становитиме лише **5325 грн**.

Згідно розрахунку, наданого до проекту бюджетного запиту за КПКВК 1006060 «Гідрометеорологічна діяльність», потреба у видатках на оплату праці разом з нарахуваннями на неї становить **426 879,2 тис. грн** (згідно з діючими нормативними документами). За таких умов середня заробітна плата становитиме **6795 грн.**, що теж не вирішує проблему. З таким низьким рівнем зарплати неможливо ані знайти, ані утримати кваліфікованих метеорологів, синоптиків, інженерів, юристів, фахівців з ІТ технологій та навіть водіїв.

З року в рік ситуація із заробітними платами погіршується, розрив між середньою по гідрометорганізаціях і середньою по країні збільшується, – відтак все гостріше постає проблема відтоку кадрів та ефективність функціонування життєво необхідної сфери діяльності – гідрометеорології.

Для зняття соціальної напруги середню заробітну плату необхідно підняти до рівня близько 8500 грн, на що необхідно додатково 203 061,9 тис. грн (в тому числі на оплату праці – 166 444,2 тис. грн, нарахування на оплату праці – 36 617,7 тис. грн)

- за **КПКВК 2407050** «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» **збільшити видатки на 37 245,1 тис. грн:** за КЕКВ 2111(оплата праці) – на 30528,8 тис. грн, за КЕКВ 2120 (нарахування на оплату праці) – на 6716,3 тис. грн.

Обґрунтування: За 1-ше півріччя 2018 року середньомісячна заробітна плата працівників Басейнових управлінь водних ресурсів Державного агентства водних ресурсів України (загальний фонд) становить 4619 грн, майже удвічі нижча за середню заробітну плату, що склалася в цілому по Україні.

Видатки по КЕКВ 2111, які передбачені проектом Держбюджету на 2019 рік не покривають навіть пропозицій щодо мінімальної заробітної плати з 1 січня в сумі 4173 гривні. Середня заробітна плата передбачена в розмірі 4075 грн. Залишення видатків на оплату праці без змін призведе до соціальної напруги в трудових колективах галузі, змусить керівництво переводити працівників на неповний робочий день, відправляти працівників у відпустку без збереження заробітної плати та проводити вимушене скорочення висококваліфікованих працівників галузі.

- за **КПКВК 2751190** «Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла» **передбачити видатки у обсязі 1 020 000,0 тис. грн.**

Обґрунтування: Відповідно ст. 47 Конституції України кожен громадянин має право на житло і держава створює умови для можливості побудувати житло, придбати його у власність.

З метою забезпечення громадян України доступним житлом затверджено Державну цільову соціально-економічну програму будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки.

Протягом дії Програми мало місце значне її недофінансування, так для реалізації бюджетної програми з надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла у 2014–2016 роках видатки держбюджету не передбачалися та фінансування здійснювалось за рахунок коштів місцевих бюджетів, у 2017 році було передбачено 30,0 млн. грн. У державному бюджеті на 2018 рік заплановано видатки у обсязі 100,0 млн. грн., проте це складає лише 10% від потреби, проте у поточному році кошти не надійшли на її реалізацію і виконання Програми не здійснювалось, оскільки зазначена програма затверджена на термін до 2017 року, проект постанови КМУ щодо подовження її на період до 2023 року, який розглянуто на Урядовому комітеті 25.01.2018 р. не затверджено.

Разом з тим ця програма є надзвичайно актуальною, зокрема у зв'язку з додатковим соціальним навантаженням відповідно до Закону України «Про внесення змін до статті 4 Закону України «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва» щодо надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла особам, на яких поширюється дія пунктів 19 і 20 частини першої статті 6, пунктів 10-14 частини другої статті 7 та абзаців четвертого, шостого і восьмого пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», а також внутрішньо переміщеним особам, на яких поширюється дія Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

- за **КПКВК 3511150** «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), управління багатоквартирним будинком, поводження з побутовими відходами (вивезення побутових відходів) та вивезення рідких нечистот» (код функціональної класифікації видатків 0180) **збільшити фінансування на 20 897 100 тис. грн** для забезпечення рівня фінансування у 2018 році.

Обґрунтування: В умовах постійного зростання цін на споживчі товари та житлово-комунальні послуги Урядом заявлено про підвищення ціни на природний газ для населення. Питома вага вартості природного газу у собівартості житлово-комунальних послуг складає понад 80%. Незважаючи на це, Кабінетом Міністрів України передбачено скорочення видатків на пільги і субсидії на сплату таких послуг та придбання палива на 22 %. Недостатність коштів на фінансування пільг та субсидій призведе до соціальної напруги серед населення при загальних тенденціях до зниження платоспроможності переважної більшості громадян.

Передбачити бюджетні програми та їх фінансування:

- за **КПКВК 1101160** «Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах» за рахунок загального фонду державного бюджету **передбачити видатки обсягом 100 000,0 тис. грн.**

Обґрунтування: Через скрутний стан вугледобувні підприємства не в змозі в повному обсязі забезпечувати фінансування заходів із створення безпечних та безаварійних умов праці шахтарів за рахунок власних коштів, тому потребують постійної державної підтримки.

Статтею 9 Гірничого закону України передбачено, що обсяги державної підтримки гірничих підприємств визначаються Державним бюджетом України на поточний рік.

Передбачені Концепцією реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року та Планом заходів щодо її реалізації, затверджених Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 733-р, щорічно в обсязі 100 млн грн та у Дербюджеті на 2017 та на 2018 рік витрати на придбання засобів індивідуального та колективного захисту для працівників державних підприємств шахт вугільної галузі так і не були реалізовані.

Наслідком браку коштів у підприємств на підтримання виробничої безпеки, на засоби захисту працівників стають нові обвали, загибель людей та збільшення кількості профзахворювань. Стан аварійності та травматизму на вугільних підприємствах в Україні на поряток вище показників провідних вуглевидобувних країн світу.

На більшості підприємств роками не проводили необхідні ремонти, а гірники досі працюють зі старим обладнанням та без належних засобів захисту. Майже на всіх державних вугледобувних підприємствах забезпеченість працівників спецодягом складає менше 50%. За останні три роки відсоток виконання плану придбання окремих засобів індивідуального захисту по вугільних державних підприємствах склав: ізолюючих саморятівників – 10,0%; головних акумуляторних світильників – 14,5%; спецодягу – 4,4%; чобіт – 19,9%; респіраторів протипилових – 12%; фільтрів до протипилових респіраторів – 41,8%.

У 2019 році на придбання засобів індивідуального та колективного захисту необхідні видатки обсягом 100 000,0 тис. грн. За рахунок зазначених коштів будуть придбані:

- саморятівники ізолюючі у кількості 8424 од. на суму 80 000,0 тис. грн;
- новітні прилади, системи, засоби контролю за параметрами шахтної атмосфери та дегазації у кількості 2 од. на суму 12 892,0 тис. грн;
- аналізатори складу шкідливих газів шахтної атмосфери у кількості 168 од. на суму 5 929,3 тис. грн.

– Передбачити додаткову бюджетну програму Міністерству енергетики та вугільної промисловості України як головному розпоряднику коштів - «Заходи з передачі об’єктів соціальної інфраструктури, що перебувають на балансі вугледобувних підприємств» – із забезпеченням фінансування видатків розвитку за загальним фондом державного бюджету в обсязі 105 723,2 тис. грн.

Обґрунтування: Для підвищення інвестиційної привабливості вугледобувних підприємств шляхом зменшення витрат з утримання об’єктів соціальної інфраструктури Міненерговугілля проводить роботу щодо передачі у комунальну власність таких об’єктів, що перебувають на балансах цих підприємств, на безоплатній основі, без залучення державних коштів.

Гальмує цей процес відсутність коштів на заходи з передачі, зокрема: на підготовку проектно-кошторисної документації та проведення капітального ремонту цих об’єктів. Крім того, органи місцевого самоврядування не мають фінансових можливостей на утримання цих об’єктів в подальшому.

За умови виділення бюджетних коштів у 2019 році вугледобувними підприємствами заплановано передати у комунальну власність **22 об’єкта** соціальної інфраструктури, з них: в **Донецькій області** – 8 об’єктів на суму – 49 344,1 тис. грн.; в **Луганській області** – 14 об’єктів на суму – 56 379,1 тис. гривень.

- Передбачити додаткову бюджетну програму з фінансування «Державної цільової оборонної програми будівництва кораблів класу «корвет» за проектом 58250» згідно із затвердженими цією Програмою обсягами на 2019 рік – у сумі 2 743 460 тис. грн.

Обґрунтування: Постановою Уряду від 09.11.2011 № 1150 «Про затвердження Державної цільової оборонної програми будівництва кораблів класу "корвет" за проектом 58250» вказана програма була затверджена та водночас визначені обсяги її щорічного бюджетного фінансування, у т.ч. в 2018 році передбачалося фінансування в обсязі 1 361,7 млн грн, а в 2019 році – 2 743,46 млн грн.

Однак у 2018 році фінансування за вказаною Державною цільовою оборонною програмою фактично не проводилося. Відсутність фінансування для будівництва кораблів класу “корвет” ставить під загрозу мету самої Програми щодо набуття спроможностей

Військово-Морських Сил Збройних Сил України з відбиття збройної агресії, стримування загроз національній безпеці і захисту інтересів держави.

- Передбачити бюджетні видатки на фінансування заходів з підтримки підприємств авіаційної промисловості, зокрема:

- **на погашення тривалої заборгованості по виплатах заробітної плати на Харківському державному авіаційному виробничому підприємстві (ХДАВП), м. Харків.**

Обґрунтування: ХДАВП - одне з провідних підприємств авіаційної промисловості України — об'єднання декількох заводів, які забезпечують повний цикл робіт із серійного виробництва, доопрацювання та технічного обслуговування в процесі експлуатації вироблених літаків.

За роки серійного виробництва ХДАВП випустило понад 4000 літальних апаратів. Без державної підтримки за останні п'ять років - не випустило жодного літака.

Заборгованість з виплати заробітної плати на ХДАВП триває з жовтня 2013 року. На 01.09.2018 р. заборгованість складає 185,67 млн грн, чисельність працюючих на підприємстві 2151 чол.

- **на фінансування у обсязі не менше 5,0 млрд грн підприємств авіаційної промисловості для виготовлення літаків, вертольотів, переоснащення застарілого обладнання та інноваційних розробок авіаційної тематики.**

Обґрунтування: Підприємства авіаційної промисловості оснащені високотехнологічним обладнанням, забезпечені кваліфікованими спеціалістами та потужними площами для виготовлення літаків, що створює всі умови для виготовлення необхідної державі продукції. Проте відсутність державної підтримки обмежує здійснення інноваційної діяльності, модернізації потужностей у відповідності із стандартами ЄС. Основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств, при цьому несанкціонований виток винаходів за кордон тільки збільшується.

Підприємства авіаційної промисловості вже виготовляють авіаційну продукцію на суму не менше 28,0 млрд грн в рік. Залучення бюджетних коштів дозволить суттєво збільшити обсяги виробництва продукції, що вкрай необхідна державі в умовах зовнішньополітичної та військової агресії та забезпечити роботою працівників підприємств інших галузей.

- **на реалізацію «Стратегії відродження українського авіабудування на період до 2022 року»:**

а) для нової бюджетної програми «Проведення робіт (науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, випробування, сертифікація) із заміщенням комплектувальних виробів Російської Федерації на підприємствах авіабудування» з обсягом фінансування 700 млн грн (ДП "Антонов);

б) для організації виробництва лопатей та головних вертолїтних редукторів для вертольотів марки Ми (АТ "Мотор Сїч");

- **для підготовки серійного виробництва лопатей несучого та рульового гвинтів – у розмірі 76,54 млн грн;**
- **для підготовки серійного виробництва вертолїтних редукторів – у розмірі 173,66 млн грн.**

Обґрунтування: 10 травня 2018 року Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію відродження українського авіабудування на період до 2022 року. Метою стратегії є відновлення стабільного розвитку авіабудування та забезпечення рентабельності високотехнологічного виробництва авіаційної техніки в Україні.

В результаті реалізації Стратегії з'явиться можливість не тільки збільшити обсяги випуску літаків та вертольотів для внутрішніх потреб, але і зберегти щонайменше 60 тис.

робочих місць для фахівців авіабудівної галузі (в т.ч. додаткові конкурентні переваги в просуванні продукції на зовнішні ринки, дозволить своєчасно задовольнити потреби Міністерства оборони України).

14). У Додатку № 4 до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік»:

- за **КПКВК 2751390** «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» необхідно **передбачити видатки у обсязі 1 590 548,9 тис. грн.**

Обґрунтування: Відповідно до ст. 10. Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» держава сприяє молодіжному житловому будівництву, молоді сім'ї та молоді громадяни можуть одержувати за рахунок бюджетних коштів пільгові довгострокові державні кредити на будівництво і придбання жилих будинків і квартир.

За бюджетною програмою надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам за попередній період її дії (2013–2017 рр.) при передбачених обсягах фінансування з держбюджету 3004,0 млн грн згідно Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013–2017 роки забезпечено відповідними коштами тільки 4,1% (у 2013 році – 97,0 млн грн та у 2014 – 25,9 млн грн). Тому очікуваних результатів від реалізації Державної програми і заходів щодо забезпечення молоді житлом не досягнуто. Основні стратегічні завдання – забезпечення економічної доступності житла для молодих сімей та створення умов для розвитку молодіжного будівництва залишилися нереалізованими.

У 2018 році також не профінансовані кошти за програмою 30,0 млн. грн. – щорічний обсяг фінансування, який було затверджено при продовженні терміну дії Державної програми до 2020 року. Цей обсяг фінансування є вкрай недостатнім і значно меншим порівняно з тим, який затверджувався на попередній термін (2013р. – 526,5 млн грн; 2014р. – 559,0 млн грн; 2015р. – 599,2 млн грн; 2016р. – 639,9 млн грн; 2017р. – 679,4 млн грн).

Усього за 2013–2018 роки недофінансування складає 2 911,1 млн грн.

Разом з тим Більшість з молодих сімей не мають достатніх коштів придбати власне житло та потребують бюджетної підтримки. Тому проблема забезпечення молодих сімей житлом є вкрай актуальною в Україні, передусім щодо демографічної ситуації. Відсутність у молоді перспектив економічної доступності житла сприяє відтоку за кордон найбільш перспективних і мобільних молодих працівників, що в свою чергу погіршує ситуацію з наповненням пенсійного фонду, робить економіку України не привабливою для інвестицій в частині забезпечення кваліфікованими працівниками.

15). У Додатку № 6 до проекту Закону України « Про Державний бюджет України на 2019 рік » - передбачити збільшення обсягу медичної субвенції з 55 502 068,3 тис.грн. до 93 057 081,2 тис.грн.

16). У Додатку № 7 до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» передбачити:

- збільшення дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів охорони здоров'я з 14 900,0 млн грн до 19 800,0 млн грн.;

- додаткову дотацію місцевим бюджетам на фінансування переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти з урахуванням інфляції та підвищення соціальних стандартів у обсязі не менше 35,0 млрд грн

з виокремленням її для галузі освіти з розподілом їх між обласними, районними, міськими бюджетами та бюджетами об'єднаних територіальних громад.

Обґрунтування: *Проектом бюджету передбачається у 2019 році додаткова дотація з державного бюджету обласним бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я у сумі 14,9 млрд грн, тобто на рівні 2017 року (тоді як 2018 рік обсяги такої додаткової дотації закладено в сумі 16,5 млрд грн. Тож порівняно з поточним роком їх зменшено на 1,6 млрд грн. Але за даними територіальних організацій Профспілки працівників освіти і науки України загальна потреба у видатках на господарське утримання загальноосвітніх навчальних закладів та оплату праці обслуговуючого персоналу ще у 2017 році становила 29,6 млрд грн.*

Відсутність необхідного фінансового забезпечення у місцевих бюджетах призвела до несвоєчасної виплати заробітної плати та виникнення заборгованості із заробітної плати у закладах загальної середньої освіти окремих областей. Проблемним для таких закладів є оновлення матеріально-технічної бази, вжиття заходів та приведення її у відповідність з нормативними вимогами пожежної безпеки, охорони праці і безпеки життєдіяльності, оплати комунальних послуг, енергоносіїв тощо.